

F 3325
9

224

3.325

2

67

ქვემოთ მოყოლილია ქართველობის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის
სამუშაოში შეტანილი 1920 წლის 1920 წლის ქართული ძეგლები

სამხრეთელოს

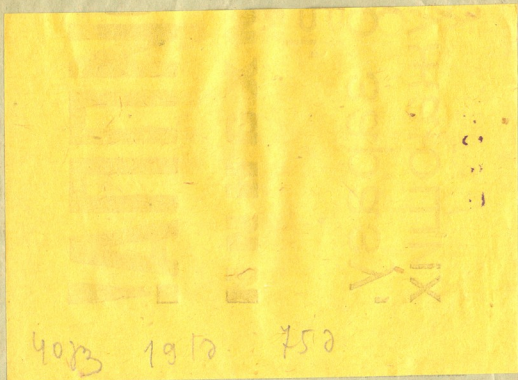
ეკლესიის მართვა-გამგეობა.

1920წ

იბეჭდება თანახმად საქართველოს საკათალიკოზო საბჭოს
1920 წლის ივლისის 20 № 262, განჩინებისა.

ქართული ბიბლიოთეკა

4083 1912 750

281.97

ქართული
ბიბლიოთეკა

საქართველოს

ბიბლიოთეკის მართვა-გამგეობა.

F 3.325
2

იბეკდება თანახმად სრულიად საქართველოს საკათოლიკოზო საბჭოს
1920 წლის ივლისის 20 № 262, განჩინებისა.

1920
ივლისი
20
262

საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობა.

დ ებულებანი, მიღებული სრულიად საქართველოს 1920 წლის
საეკლესიო კრების მიერ).

§ 1. მართვა-გამგეობის მხრივ საქართველოს ეკლესია
განიყოფება ეპარქიებად, ეპარქიები ოლქებად, ხოლო ოლქე-
ბი სამრევლოებად.

§ 2. საქართველოს ეკლესიაში შემდეგი ეპარქიებია:

ა) მცხეთისა და ტფილისისა, რომლის მწყემსთმთავარი არის
„მთავარ-ეპისკოპოზი მცხეთისა და ტფილისისა და სრულიად სა-
ქართველოს კათოლიკოზ-პატრიარქი“. სამწყსო: საქართველოს
ეკლესიის წმ. დედაქალაქი მცხეთა, ორისავე არაგვისა და ქსან-
ლესურის ხეობანი, გარე-ქართლი და გარე-კახეთი (ტერიტორია
ქველი ეპარქიების: მცხეთისა, წილკნისა, ნაწილი სამთავისისა
და სამთავროსი, ტფილისისა, მანგლისისა, წალკისა, დმანისისა,
ბოლნისისა, წინწყაროსი, აგარაკისა, რუსთავისა, კაწარეთისა
და ნინოწმიდისა), რასაც შეიცავს ეხლანდელი დუშეთის მაზრა
შემდეგის ცვლილებით: დასავლეთით ემატება ქსან-ლესურის
ხეობათა ქვემო ნაწილი ვიდრე წლევის მთამდე, ტფილისის და
ბორჩალოს მაზრები და ბამბაკის ხეობა. კათედრა ეპარქიისა
არის მცხეთაში (სვეტიცხოველში), ხოლო კათოლიკოზის
რეზიდენცია-ტფილისში.

შენიშვნა 1. კათოლიკოზ-პატრიარქის სამწყსოს შეად-
გენს საქართველოს ეკლესიის წევრნი, მცხოვრებნი საკათოლი-
კოზოს გარედა ისეთ ქვეყნებში, სადაც მართლმადიდებელი ეპის-
კოპოზი არ არის, და საქართველოს მსუდრობა.

შენიშნვა 2. კათოლიკოსის კარდაცვალების შემდეგ გამოიწვევა ერთერთი მღვდელთმთავარი და იგი იწოდება კათოლიკოსის მოსუდრედ, კათოლიკოსის არჩევამდე.

ბ) ალავერდისა. სამწყსო: შიდა-კახეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: ალავერდისა, ნეკრესისა და ხარქაშენისა), რასაც შეიცავს ეხლანდელი თელავის და თიანეთის მაზრები ხარქიშოს უბნის მიმატებით და ამათ გარდა დიდოეთ-ღურწუკეთი, მიწერილი თერგისა და დაღესტნის მხარეებზე. კათედრა—ალავერდში, რეზიდენცია მღვდელთმთავრისა ქ. თელავში. პატივი მღვდელთმთავრისა არის—„ალავერდელი [ეპისკოპოზი“ (ანუ „აბბა ალავერდელი“).

გ) ბოდბისა. სამწყსო: ჰერეთი, რანი, შაქი და წუქეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ბოდბისა, ჰერემისა, გიშისა, და ხორანაბუჯისა), რასაც შეადგენს ეხლანდელი მაზრები და ოლქები-სიღნაღისა, ზაქათალისა, სამურისა, ნუხისა, არეშისა, განჯისა და ყაზახისა. კათედრა—ბოდბეში, რეზიდენცია მღვდელთმთავრისა—ქ. სიღნაღში. პატივი მღვდელთმთავრისა: „ბოდბელი ეპისკოპოზი“.

დ) ურბნისისა. სამწყსო: შიდა-ქართლი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: ურბნისისა, რუისისა, ნიქოზისა, ნაწილი სამთავისისა და სამთავროსი), რასაც შეიცავს ეხლანდელი გორის მაზრა, გარდა ბორჯომის ხეობისა, და ამას გარდა დვაღეთი, მიწერილი თერგის მხარეზე. კათედრა—ურბნისში, რეზიდენცია მღვდელთმთავრისა—ქ. გორში. მღვდელთმთავრის პატივი: „ურბნელი ეპისკოპოზი“.

ე) აწყურისა. სამწყსო: სამცხე, ჯავახეთი და ზემო-სომხეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიებისა: აწყურის, წურწყაბის, კუმურდოსი, ერუშეთის, დადაშენის, წყაროსთავის, ანისის, კარისა და ალაშკერტისა), რასაც შეადგენს ეხლანდელი ახალციხის მაზრა—ბორჯომის ხეობის მიმატებით, ახალქალაქის მაზრა, არტაანის ოლქი, ყარსის ოლქი, ყალზევანის ოლქი.

ვუმბრის მაზრა და ამათ გარდა ორი ოლქი ოსმალეთის სამხ-
ლვრებში—ბასიანი და ალაშკერტი. კათედრა მღვდელთმთავრისა
—აწყვერში (დროებით ზარზმაში), რეზიდენცია ქ. ახალციხე-
ში. მღვდელთმთავრის პატივი—„მაწყვერელი ეპისკოპოზი“.

ვ) ქუთაისის. სამწყსო: ქვემო იმერეთი (ტერიტორია
ძველი ეპარქიებისა: ქუთაისისა და ხონისა),—ეხლანდელი ქუ-
თაისის მაზრა მდ. წყალწითელას ქვემოლ. კათედრა-ქუთაისში
და მწყემსთმთავრის რეზიდენცია იქვე. მწყემსთმთავრის პატივი
არის —„ქუთათელი მიტროპოლიტი“.

ზ) გენათის. სამწყსო: ზემო იმერეთი (ტერიტორია გენა-
თის ძველი ეპარქიისა),—ეხლანდელი შორაპნის მაზრა და
ოკრიბა მდ. წყალწითელას ზემოდ. კათედრა მღვდელთმთავრისა
—გელათში, რეზიდენცია—ქ. ზესტაფონში. მღვდელთმთავრის
პატივი: „გენათელი ეპისკოპოზი“.

ც) ნიკორწმინდის. სამწყსო: რაჭა (ტერიტორია ნიკორ-
წმინდის ძველი ეპარქიისა),—ეხლანდელი რაჭის მაზრა. კათე-
დრა-ნიკორწმინდაში, რეზიდენცია მღვდელთმთავრისა—ონში.
პატივი მღვდელთმთავრისა: „ნიკორწმინდელი ეპისკოპოზი“.

თ) ცაგერის. სამწყსო: ლეჩხუმ-სვანეთი (ტერიტორია ცა-
გერის ძველი ეპარქიისა),—ეხლანდელი ლეჩხუმის მაზრა. კა-
თედრა-ცაგერში. მღვდელთმთავრის რეზიდენცია—იქვე. პატივი
მღვდელთმთავრისა: „ცაგერელი ეპისკოპოზი“.

ი) ჭყონდიდის. სამწყსო: ოდიშა (ტერიტორია ძველი
ეპარქიებისა: ჭყონდიდისა, ცაიშისა და წალენჯიხისა), ეხლან-
დელი სენაკისა და ზუგდიდის მაზრები. კათედრა მწყემსთმთავ-
რისა—მარტვილში, რეზიდენცია—ქ. ფოთში. პატივი მწყემსთ-
მთავრისა არის „ჭყონდიდელი მიტროპოლიტი“.

ია) ბათუმ-შემოქმედის. სამწყსო: გურია, ტაო-კლარჯეთი
და ქანეთი (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: ხინოწმინდისა—
იმავე ბათუმის, შემოქმედისა, ჯუმათისა, სატრაფელასი, ტბე-
თისა, ანჩისა, იშხანისა და ბანისა), რასაც შეიცავსა საქარ-

თველოს რესპუბლიკის სამზღვრებში—ეხლანდელი ოზურგეთის მაზრა, ბათუმის, ართვინის და ოლთისის ოლქები, ხოლო ოსმალეთის სამზღვრებში—ოლქები: თორთომი, კისკიმი, ისპირი, რიზე, ათინა და ხოფა. კათედრა მღვდელთმთავრისა—ქ. ბათუმში და რეზიდენცია იქვე. პატივი მღვდელთმთავრისა— „ბათუმელ-შემოქმედელი ეპისკოპოზი“.

შენიშვნა: სანამ გურიის ეპარქიაში საკუთარი მღვდელთმთავარი დაინიშნებოდა, ეხლანდელ გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსს ეწოდოს ჭყონდიდელ-შემოქმედელი.

იბ) ცხუმ-აფხაზეთისა. (ტერიტორია ძველი ეპარქიების: დრანდისა—იმავე ცხუმის, ბედიისა, მოქვისა და ბიჭვინთისა), ეხლანდელი სოხუმის ოლქი გავრის უბნის მიმატებით. კათედრა მღვდელთმთავრისა ცხუმში (სოხუმში), რეზიდენცია—იქვე. მღვდელთმთავრის პატივი არის— „ცხუმელ-აფხაზეთელი მიტროპოლიტი“.

შენიშვნა 1. მიტროპოლიტები პატივით ეპისკოპოსებზე მაღლა დგანან. სამიტროპოლიტო კათედრები იერარქიულად თანასწორნი არიან, აგრეთვე საეპისკოპოსო კათედრები. მწვემთავარნი პატივდებულ იქმნებიან სელდასხმის (ქირიტონის) უხუცესობის მიხედვით.

შენიშვნა 2. ამ სიის შეცვლა და შეკლება სრულიად საქართველოს ეკლესიის კრების კომპეტენციას ეკუთვნის.

მთავარი გამოკვლევა.

§ 3. საქართველოს ეკლესიას განაგებს საქართველოს საეკლესიო კრება, რომელსაც შეადგენს ორ-ორი წარმომადგენელი თითო ოლქისაგან. ამთვან ერთი უეჭველად სამღვდელთა პირთაგანი უნდა იყოს, ხოლო მეორე ეკლესიის სრულწლოვან წევრთაგან, განურჩევლად სქესისა, თანამდებობისა და ხარისხისა (შეიძლება სასულიერო პირიც იყოს).

ამათ გარდა საეკლესიო კრების აუცილებელ წევრებად ითვლებიან ყველა მმართველი მღვდელთმთავრები, საკათოლიკოზო საბჭოს წევრები, თვითეულ ეპარქიითგან თითო წარმომადგენელი დედათა და მამათა მონასტრებისა, და თითო წარმომადგენელი სასულიერო უმაღლეს და საშუალო სასწავლებელთაგან და ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისაგან.

შენიშვნა 1. ავადმყოფობის დროს მღვდელთმთავარს უფლება აქვს წარგზავნოს კრებაზედ თავისი წარმომადგენელი.

შენიშვნა 2. დელეგატად არჩეულ უნდა იქმნას საქრთავის ისეთი პირი, რომელიც სამ უკანასკნელ წელაწადში ერთხელ მაინც ზიარებულა, ხოლო სამღვდელთაგან, რომელიც წელიწადში ორჯერ იტუვის აღსარებას თავის მოძღვართან, და რომელთაც სსსმართლეს მიერ არ აქვთ ჩამორთმეული ანუ შეზღუდული საზოგადო კრებაზე დასწრების უფლება.

შენიშვნა 3. დელეგატს საოლქო კრების წევრნი ირჩევენ თავის შიგნით.

შენიშვნა 4. დელეგატად არ შეიძლება არჩეულ იქმნას მღვდლის ხარისხისაგან განდგომილი, ან გაკვეთილი.

§ 4. სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრებას თავმჯდომარეობს კათოლიკოზი, ხოლო როცა იგი არ არის, მისი მოსაყდრე, და თუ მოსაყდრეც არ არის, ერთ-ერთი მღვდელთ-

მთავარი კრების არჩევით. კრებავე ირჩევს პრეზიდიუმის და-
ნარჩენ წევრებს და მდივნებს. კრება არის პერიოდიული,
წელიწადში ერთხელ, და მუდმივი—საკათოლიკოზო საბჭოს
სახელით. პერიოდიულ კრებას იწვევს კათოლიკოზი, ან მისი
მოსაყდრე. კრება კანონიერია, თუ მოწვეულთა ნახევარი
მაინც გამოცხადდება.

§ 5. საქართველოს ეკლესიის პერიოდიულ კრების
კომპეტენციას ექვემდებარება: ა) აღგილობრივი საეკლესიო
კანონმდებლობა; ბ) უზენაესი საეკლესიო სამართალი; გ) სა-
ბოლოოდ ვარჩევა და გადაწყვეტა იმ საქმეებისა, რომელთაც
მას საკათოლიკოზო საბჭო წარუდგენს; დ) არჩევა საკათო-
ლიკოზო საბჭოს, ანუ მუდმივი კრების წევრებისა და მათი
კანდიდატებისა; ე) ძველი კათედრების აღდგენა, ახალი ეპარ-
ქიების გახსნა, ან არსებულ ეპარქიათა დახურვა და სამზღვრე-
ბის გადამიჯნვა; ვ) ზრუნვა სასულიერო სასწავლებელთა
დაარსებისა და ნივთიერად უზრუნველყოფისათვის.

§ 6. მუდმივი კრება, ანუ საკათოლიკოზო საბჭო შესდ-
გება ყველა მმართველ მღვდელთმთავართაგან და ექვსის წევრი-
საგან. საბჭოს წევრები და მათი 6 კანდიდატი აღირჩევიან
საეკლესიო კრების მიერ, როგორც დელეგატთა, ისე არა დე-
ლეგატთაგან. ნახევარი არჩეული წევრებისა და მათი კანდი-
დატებისა უთუოდ სამღვდლო პირნი უნდა იყვნენ.

შენიშნვა: კათალიკოზ-პატრიარქი და საბჭოს წევრები
ზსუხისმგებელნი არიან პერიოდიულ კრების წინაშე.

§ 7. საბჭოს წევრნი, აგრეთვე მათი კანდიდატები
აღირჩევიან საეკლესიო კრების მიერ სამის წლის ვადით და
შეუძლიინთ ხელ-ახლა არჩეულ იქმნან. საბჭოს თავმჯდომა-
რეობს კათოლიკოზ-პატრიარქი, ხოლო როცა ის ავად არის
ან სხვაგან სადმეა უხუცესი სამღვდლო პირი.

შენიშნვა: პერიოდიულ კრებას უფლება აქვს საბჭოს არ-
ჩეული წევრი განათავისუფლდეს სამსახურითგან ვადის გათავებამდეც.

8) საბჭოს სხდომა კანონიერია, თუ მას დაემხროთ თავმჯდომარე და ტფილისში მყოფ წევრთა ნახევარი.

შენიშვნა: მმართველნი მდგელეთმთავარნი საბჭოს სხდო-
მებზე გამოიწვევიან საჭიროებისდაგვარად.

§ 9. საბჭოში საკითხი უბრალო ხმის უმეტესობით სწყდება, ხოლო როცა ხმები თანაბრად იყოფა, მაშინ ის აზრი უპირატესობს, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა.

10. საბჭოს წევრთ არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისაგან.

§ 11. თუ რომელიმე წევრი მოისურვებს კერძო აზრის შეტანას, მოვალეა გამოსთქვას იგი თვით სხდომაზედ, და არა უგვიანეს სამის დღისა წარუდგინოს წერილობით სხდომის თავმჯდომარეს, ჟურნალში შესატანად, ანუ დასართველად.

შენიშვნა: კერძო აზრი ვერ შეაჩერებს მიღებული გან-
ჩინების სისრულეში მოყვანას.

§ 12. საქმეების განხილვის რიგს აწესებს თავმჯდომარე.

§ 13. საკითხის აღძრვის უფლება აქვს საბჭოს ყველა წევრს; ამ უფლების განსახორციელებლად საჭიროა წერილო-
ბითი განცხადების შეტანა კათოლიკოზ-პატრიარქის საშუალებ-
ით, რომელიც მოვალეა აღნიშნული განცხადება გადასცეს განსახილველად საბჭოს უმახლობელს კრებას.

§ 14. კათოლიკოზ-პატრიარქს არ აქვს უფლება, მოხ-
სნას თავის განკარგულებით საკითხი რიგისაგან, ხელი შეუშა-
ლოს განჩინების გამოტანას დასმულ საკითხზე, ან შეაჩეროს
განჩინების სისრულეში მოყვანა.

§ 15. კათოლიკოზ-პატრიარქი, თუ დაინახავს, რომ საბ-
ჭოს მიერ გამოტანილი განჩინება მავნებელი და საზიანოა
სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი მხრით ეკლესიის კეთილდღეობისა-
თვის, — შეუძლია განაცხადოს პროტესტი და სამის დღის
განმავლობაში შეიტანოს საბჭოში წერილობითი წინადადება
საკითხის გადასინჯვისათვის. ეს წინადადება საბჭომ უნდა გა-

ნიხილოს არა უგვიანეს შვიდის დღისა (სხლომას უნდა დაესწროს ტფილისში შყოფ წევრთა ორი მესამედი მაინც) და თუ ამ სხლომაზე გამოტანილი განჩინებაც ვერ გაიზიარა კათოლიკოზმა, უკანასკნელს შეუძლია ან შეაჩეროს საქმის წარმოება, ან გადასცეს იგი განსახილველად უმახლობელეს პერიოდულ კრებას, ან სისრულეში მოიყვანოს თავისი წინადადება პერიოდული კრების წინაშე პირადის პასუხისმგებლობით.

შენიშვნა: ამ გგარი პროტესტის უფლება აქვს მხოლოდ კათოლიკოზ-მატრიარქს.

§ 16. როცა საბჭოში ირჩევა საჩივარი თავმჯდომარის ანუ საბჭოს წევრის უკანონო მოქმედებათა გამო, დაინტერესებულ პირს ნება აქვს დარჩეს დარბაზში საქმის მოხსენების დროს და მიაწოდოს საბჭოს საჭირო განმარტება, მაგრამ, როცა საბჭო შეუდგება განჩინების გამოტანას, უეჭველად უნდა დასტოვოს დარბაზი.

შენიშვნა: როცა საჩივარი ეხება თავმჯდომარის (კათოლიკოზის) უკანონო მოქმედებას, საბჭოს თავმჯდომარეობს უხუცესი დამსწრე მღვდელთმთავართან.

§ 17. საბჭოს განჩინებას ხელს აწერს ყველაზედ უწინ თავმჯდომარე და მას უკან ყველა იმ სხლომაზე დამსწრე წევრი, მიუხედავად იმისა, თანახმა იყო იგი გამოტანილი განჩინებისა, თუ არა

§ 18. საბჭოს წევრთა შორის საქმეთა განაწილება და მათი წარმოების წესი ხდება საბჭოსავე განჩინებით. თუ რომელიმე წევრი არ ასრულებს თავის მოვალეობას და ხელს უშლის საქმის ნორმალურად წარმოებას, საკათოლიკოზო საბჭოს ვძლევა უფლება მისი გადაყენებისა და მის ადგილზედ კანდიდატის მოწვევისა. ამის შესახებ საკათოლიკოზო საბჭო ვალდებულია, მოახსენოს მორიგ საეკლესიო კრებას, მსჯავრის დასადებად.

§ 19. საკათოლიკოზო საბჭოს სამსახურის მხრით ექვემდებარებიან როგორც მღვდელთმთავარნი და სასულიერო პირ-

ნი, აგრეთვე საეკლესიო დაწესებულებანი და მათში ხურენი, ხოლო სარწმუნოებისა და საეკლესიო დისციპლინის მხრით ყოველი წევრი საქართველოს ეკლესიისა. საბჭოს დადგენილებანი სავალდებულოა ყველა საეკლესიო დაწესებულებათა და ეკლესიის წევრთათვის; იმათი შეცვლა შეუძლია მხოლოდ საბჭოს და პერიოდულ კრებას. საკათოლიკოზო საბჭო თავისი ფუნქციების აღსრულების დროს ხელმძღვანელობს საღმრთო წერილით, მსოფლიო და ადგილობრივი (მათ შორის საქართველოს ეკლესიის) კრებათა დადგენილებით და სახელმწიფოში მოქმედ კანონმდებლობით. საკათოლიკოზო საბჭოს აქვს დამხმარე ორგანოები, კანცელარია და სხვა.

§ 20. საკათოლიკოზო საბჭოს ანუ მუდმივ კრებას ექვემდებარება შემდეგი საქმეები: ა) ზრუნვა საეკლესიო სწავლა-მოდღვრებისა და ქართული ღვთისმეტყველების აყვავების და შეურყვნელად დაცვისათვის; ბ) ზრუნვა სამწყსოთა სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი წარმატებისათვის; გ) საქიროებათა მიხედვით არსებულ კანონთა ფარგლებში განკარგულების გამოცემა და დროებით, მორიგ საეკლესიო კრებამდე, ცხოვრებაში მისი გატარება; დ) თვალყურის დევნება მის ქვევით მდგომ პირთა და დაწესებულებათა მოქმედებისა; ე) ზრუნვა მონასტერთა, ტაძართა, საქველმოქმედო და საგანმანათლებლო დაწესებულებათა კეთილ-მოწყობისათვის; ვ) განხილვა და სათანადო დაწესებულებათა წინაშე შუამდგომლობის აღძრვა მონასტერთა, ეკლესიათა, საქველმოქმედო და სამოსწავლო-საგანმანათლებლო დაწესებულებათა დაარსების შესახებ; ზ) სათანადო სახელმწიფო დაწესებულებათა და თანამდებობის პირთა წინაშე საეკლესიო საქმეთა გამო შუამდგომლობის აღძრვა; ც) ზრუნვა სამღვდელოების ქონებრივად უზრუნველყოფისათვის; თ) ზრუნვა სამსახურიდან გასულ სამღვდელო პირთა, საეკლესიო დაწესებულებათა მოხელეთა და სამღვდელოების ქვრივ-ობოლთათვის; ი) ზრუნვა საღმრთო და საეკლესიო-

საღვთისმსახურო წიგნთა შედგენისა, შესწორებისა და გავრცემისათვის; ია) მღვდელთმთავართა, თანახმად მათის თხოვნისა, სამსახურიდან განთავისუფლება; იბ) რევიზიის დანიშნვა სხვადასხვა საჭიროებათა და შემთხვევათა გამო; იგ) ეპარქიებისა და საეკლესიო დაწესებულებათა ხარჯთაღრიცხვის განხილვადამტკიცება; იდ) საეპარქიო დაწესებულებათა წლიური ანგარიშების განხილვა და მთელი საკათოლიკოზოსის წლიური ანგარიშის შედგენა პერიოდული კრებისათვის წარსადგენად; იე) საეკლესიო უძრავ ქონებათა შექმნა-განთავისების დამტკიცება; ივ) საბოლოოდ გარჩევა აპელაციის და კასაციის წესით საეპარქიო სასამართლოთაგან შემოსულ საქმეთა; იზ) ნებართვა საკათალიკოზოს ეკლესიებში ნებაყოფლობითი შეწირულების საქველმოქმედო მიზნით შეკრებისა; იწ) სხვა ავტოკეფალურ ეკლესიებთან ურთიერთობის დაჭერა; ით) წინასწარი მუშაობა პერიოდული კრების მოწვევისათვის და აგრეთვე ამ კრებაზე განსახილველ საკითხთა დამუშავება და მასალების შეკრება; კ) ხელმძღვანელობა კათალიკოზოს არჩევნებისა; კა) მიცემა დროებითის თავისუფლებისა, ერთ თვეზე მეტის ვადით, ეპისკოპოზებისა და საკათალიკოზო საბჭოს წევრების და საბჭოს დამხმარე ორგანოთა გამგეთათვის; კბ) ზრუნვა ვალოზის აღდგენა-გამშენიერებისათვის; კგ) ზრუნვა საარქეოლოგიო ნაშთთა დაცვისათვის; კდ) ზრუნვა უეპისკოპოზოდ დარჩენილ ეპარქიათათვის; კე) დანაშაულობანი, რომელთათვის საეკლესიო კანონით დანიშნულია ეკლესიის წევრობითგან გამორიცხვა და მღვდლის ხარისხითგან განკვეთა; კვ) საეპარქიო სასამართლოს წევრთა და მღვდელთმთავართა დანაშაულობანი სამსახურში.

§ 21. კათალიკოზო. საქეთმპყრობელად, (მთავარ-წინამძღვრად) ეკლესიისა ითვლება მთავარეპისკოპოზი მცხეთისა და ტფილისისა და სრულიად საქართველოს კათალიკოზ-პატრიარქი, რომელსაც ირჩევს საქართველოს ეკლესიის პერიოდული კრება, ფარული ხმის მიცემით.

შენიშნვა: საკათოლიკოზო კანდიდატისათვის ბერობის მი-
ღება სავალდებულო არ არის. თუზაკურასა და ზნეობრივის
მხრით, იგი უნდა აკმაოფილებდეს საეკლესიო კანონთა მოთ-
ხოვნილებას და უნდა ჰქონდეს მიღებული სუბილქსი საზოგა-
დო განათლება და შესაფერისი სადეთის-მეტყველო მომზადება.

§ 22. კათოლიკოზ-პატრიარქის კომპეტენცია ასეთია:

- ა) ის თავმჯდომარეობს სრულიად საქართველოს საეკლესიო პერიოდული და მუდმივ კრებას; ბ) მწყემსმთავრულად მიმო-
იხილავს საკათოლიკოზოს ეპარქიებს და ხელმძღვანელობას უწევს
ეპისკოპოზებს საეპარქიო მართვა-გამგეობაში; გ) მის სახელს
იხსენიებენ წირვა-ლოცვის დროს საკათოლიკოზოს მღვდელთ-
მთავარნი და სამღვდელოება; დ) იგი აძლევს დროებითს თა-
ვისუფლებას ეპისკოპოზებს, საკათოლიკოზო საბჭოს წევრებს
და საბჭოს დამხმარე ორგანოთა გამგეებს არა უმეტეს ერთის
თვისა წელიწადში, ხოლო საეპარქიო მართვა-გამგეობის ორ-
განოთა მეთაურებს და სასამართლოს წევრებს ორი თვით-
გან და მეტს; ე) აგრეთვე აძლევს დათხოვნის სიგელებს იმ
ეპისკოპოზებს, რომელნიც დროებით ეპარქიითგან სხვაგან
სადმე მიდიან; ვ) იღებს საჩივარს ეპისკოპოზთა, საკათოლიკოზო
საბჭოს წევრთა, საეპარქიო კრებათა და საეპარქიო დაწესე-
ბულებათა (სასამართლოს) შესახებ და აძლევს ამ საჩივრებს
კანონიერ მსვლელობას; ზ) საჭირო შემთხვევაში, საბჭოს
მინდობილობით, ის აძლევს რჩევას და მწყემსმთავრულ შენი-
შნვას ეპისკოპოზებს და საეპარქიო სასამართლოს თავმჯდომა-
რეებსა და წევრებს; ც) საბჭოსავე მინდობილობით იმას მიწერ-
მოწერა აქვს სხვა ავტოკეფალურ ეკლესიებთან და სახელმწი-
ფოს უმაღლეს დაწესებულებებთან; ი) მოიწვევს საეკლესიო
პერიოდული კრებას.

საეპარქიო მართვა-გამგეობა.

§ 23. ეპისკოპოსი. საეპარქიო მმართველობაში საეკლესიო კრების ფუნქციების განმასახიერებელი არის მისი წევრი, — ადგილობრივი მღვდელთმთავარი, რომელსაც მართვა-გამგეობაში დახმარებას უწევს საეპარქიო კრება.

§ 24. საეპისკოპოზო კანდიდატი აღირჩევის საეპარქიო კრების მიერ. საეპისკოპოზო კანდიდატს უნდა ჰქონდეს მიღებული უმაღლესი განათლება და შესაფერისი საღვთისმეტყველო მომზადება, ხოლო უკიდურეს შემთხვევაში არა უმცირეს საშუალო საღვთისმეტყველო განათლებისა; ფიზიკურად და ზნეობრივად უნდა აკმაყოფილებდეს საეკლესიო კანონთა მოთხოვნილებას.

შენიშვნა 1. საეპისკოპოზო კანდიდატისათვის ბერად შედგომა სავალდებულო არ არის.

შენიშვნა 2. საეპისკოპოზო კანდიდატის არჩევა ხდება შემდეგი წესით: კანდიდატის დასახელება შეუძლია დაქვრივებული ეპარქიის ეპოკლესიულ წევრს. ეპარქიის დაქვრივებითგან სსი თვის გასვლამდის, დასახელებულ კანდიდატთა სიას ეპარქიის დროებითი მმართველი მღვდელთმთავარი წარუდგენს სათანადო წიგნების თანდართვით კათოლიკოს-პატრიარქს. კანდიდატთა სიას იხილავს მმართველ ეპისკოპოსთა კრებული (სადა უნდა უეჭველად დაესწროს პატრიარქს, ხოლო დანარჩენთაგან გამოითხოვების სათანადო გრამატა). ეპისკოპოსთა კრებულისაგან განსილული სია წარუგზავნება ეპარქიის დროებით მმართველ ეპისკოპოსს კრებისათვის გადასაცემად. ვუელა კანდიდატს კენჭი უერება ცალ-ცალკე. არჩეულად ითვლება ის, ვინც ვუელაზე მეტს კენჭს მიიღებს, მაგრამ არა უმცირეს დედეკატთა ნახევრისა. არჩეულ კანდიდატს ამტკიცებს საკათოლიკოსო სობორი.

შენიშნვა 3. თუ საქმარქიო კრებამ საქმისკომპოზიციის დიდატი არ აირჩია, მაშინ მდგდელთმთავარი ინიშნება საკათოლიკოზო საბჭოს მიერ.

§ 25. ეპისკოპოზის კომპეტენციას ეკუთვნის: ა) სრული უფლება მთელს ეპარქიაში სწავლა-მოდღერებისა; ბ) უფლება ყოველღვარის, მღვდელმოქმედების შესრულებისა; გ) ზრუნვა, რათა მის ეპარქიაში მორწმუნენი საღს საეკლესიო სწავლას იცავდნენ და განმტკიცებულ-იყვენენ კეთილ ზნეობაში; დ) თვალყურის დევნება სამონასტრო საეკლესიო ქონებათა მართვა-გამგეობისა ეპარქიაში; ე) განხილვა საოღქო კრებების განჩინებათა; ვ) თვალყურის დევნება ყველა საეკლესიო დაწესებულებათა და საეკლესიო თანამდემობის პირთა მოქმედებისა ეპარქიაში; ზ) საბოლოოდ განხილვა და გადაქრა საკითხისა ახალი ოღქების გახსნის ან არსებულ ოღქთა შემცირებისა, გინდ გაყოფისა და გადამიჯნვისა ეპარქიის ფარგლებში; ც) უფლება კრებულის წევრთა ადგილზედ არჩეულ კანდიდატის დამტკიცებისა; თ) სარწმუნოებრივ საქმეში მასზე დამოკიდებულნი არიან ეპარქიის ყველა წევრები; ი) მის სახელს აღავლენს წირვა-ლოცვის დროს მთელი ეპარქიის სამღვდლოება; ია) ის აძლევს დროებითს თავისუფლებას, არა უმეტეს ორის თვისა, საეპარქიო დაწესებულებებში მოსამსახურეთ და კრებულის წევრთა; იბ) ბერობისა და სასულიერო წოდებითგან განთავისუფლება.

ეპისკოპოზი ვალდებულია: ა) დამორჩილოს საეკლესიო კანონებსა და მთავარ საეკლესიო მმართველობის მიერ კანონიერად გამოცემულ დადგენილებათა, ხოლო, როცა ამა თუ იმ საეკლესიო კანონისა ან დადგენილების შესახებ გაუგებრობა რაიმე დაებადება, განსამარტებლად მთავარ საეკლესიო მთავრობას მიჰმართოს; ბ) ცხოველი კავშირი იქონიოს სამწყსოსთან და ამ მიზნით ხშირ-ხშირად მიმოიხილოს თავისი ეპარქია; გ) ყველაფერში დემორჩილოს პერიოდული და მუდ-

მივ საეკლესიო კრებას; დ) მთავარი საეკლესიო მთავრობის ნებადაურთველად არა მოიქმედოს რა ისეთი, რაც მის უფლებას აღემატება; ე) წირვა-ლოცვის დროს კათოლიკოზის სახელს იხსენიებდეს; ვ) სხვა ეპარქიაში თავისი ნებით არა დაიწყოს რა; ზ) პატივისცემით ეპყრობოდეს სხვა მღვდელთმთავრებს; ც) საეპარქიო კრებაზე განსახილველი საკითხები წინასწარ დაუგზავნოს საოლქო კრების თავმჯდომარეს; თ) გასცეს ისეთი დოკუმენტები, რომელნიც მორწმუნეთა მოქალაქობრივ მდგომარეობას შეეხებიან; ი) შეადგინოს წლიური ანგარიში საეპარქიო კრებისა და საკათოლიკოზო საბჭოსათვის წარსადგენად.

§ 26. საეპარქიო კრება. ეპარქიის მღვდელთმთავარს მართვა-გამგეობაში დახმარებას უწყევს საეპარქიო კრება.

§ 27. საეპარქიო კრება ორგვარია,—ჩვეულებრივი, წელიწადში ერთხელ, და არაჩვეულებრივი, საჭიროებისადაგვარად.

§ 28. საეპარქიო კრება შესდგება თვითეული ოლქის ორ-ორის წარმომადგენელისაგან, რომელთაგან ერთი უექველად სამღვდლო პირი უნდა იყვეს.

შენიშვნა 1. დელეგატად აირჩევა შეიძლება მხოლოდ ისეთი პირისა, რომელიც სამ უკანასკნელ წელიწადში ერთხელ მაინც ზიარებულა და რომელსაც სსსმართლოს მიერ არ აქვს ჩამორთმეული ანუ შეზღუდული საზოგადო კრებაზე დასწრების უფლება. სამღვდლოთაგან დელეგატად აირჩევა ისეთი პირი, რომელიც წელიწადში ორჯერ მაინც იტყვის აღსარებას თავის მოძღვრებას.

შენიშვნა 2. წარმომადგენელად არ შეიძლება აირჩევა მღვდლის სირისხითგან განდგომილისა, ან განგეითილისა.

შენიშვნა 3. წარმომადგენელს ოლქის კრების წევრნი ირჩევენ თავის შირის.

შენიშვნა 4. კრების შეტყუებით წევრნი არიან სავარჯიშო
სასამართლოს წევრნი და თითო წარმომადგენელი ევარჯიშის
ბერთა და მონაზონთა.

§ 29. კრებას თავმჯდომარეობს ადგილობრივი მღვდელთ-
მთავარი; როცა მღვდელთმთავარი არ არის, კრება თვითონ
ირჩევს თავმჯდომარეს სამღვდლო პირთა შორის. კრებავე
ირჩევს პრეზიდიუმის დანარჩენ წევრებს და მდივნებს. კრება
კანონიერია, თუ მასზე გამოცხადდა არა უმცირეს მოწვეულთა
ნახევრისა.

§ 30. სავარჯიშო კრების უფლებას შეადგენს: ა) სავარ-
ჯიშო სასამართლოს წევრთა და მათ კანდიდატების არჩევა; ბ)
დაწესების დევნება სავარჯიშო ცხოვრებისა და სავარჯიშო
დაწესებულებათა მოქმედებისა; გ) ზრუნვა საეკლესიო, სამოს-
წავლო და საგანმანათლებლო დაწესებულებათა დაარსებისა, გაუმ-
ჯობესობისა და ნივთიერ საშუალებათა გამონახვისათვის ევარ-
ჯიშოში; დ) ზრუნვა გლობის გაუმჯობესობისათვის და აგრეთვე
ზრუნვა სიძველეთა დაცვისათვის.

შენიშვნა: სავარჯიშო კრების განხიზება შედის ძალაში, თუ
მას ემხრობა ადგილობრივი მღვდელთმთავარი, წინააღმდეგ
შემთხვევაში საკითხი გადაეცემა საკათალიკო საბჭოს.

F 3.325
2

საოლქო მმართველობა.

§ 31. ოლქის საეპარქიო მთავრობის ხელმძღვანელობით განაგებს ოლქის მთავარხუცესი, რომელიც აღირჩევის ოლქის კრების მიერ სამღვდელო პირთაგან სამის წლის ვადით, დამტკიცება კი დამოკიდებულია საეპარქიო მთავრობაზე.

შენიშვნა: მთავარხუცესს ჰყავს თანაშემწე, თუ ამას საჭიროდ დაინახავს საოლქო კრება. თანაშემწე აღირჩევის კრების მიერ იმავე წესით, როგორც მთავარხუცესი.

§ 32. მთავარხუცესი ადგენს საოლქოს წლიურ ანგარიშს, რომელსაც წარუდგენს საოლქო კრებასა და საეპარქიო მთავრობას ბ) წინასწარ დაიმუშავებს საკითხებს, რომელიც საოლქო კრებას უნდა წარედგინოს განსახილველად; გ) ხელმძღვანელობას უწევს სამრევლო კრებებს კრებულის წევრთა არჩევნებში; დ) იძლევა საჭირო ცნობებს ოლქის დაწესებულებათა და მოსამსახურე პირთა შესახებ, როცა ამას უმაღლესი საეკლესიო დაწესებულებანი მოითხოვენ; ე) ზრუნავს მოაწესრიგოს კრებულის წევრთა შორის ამტყდარი უთანხმოებანი საძმო შემოსავლისა და საზოგადოდ სამეურნეო საქმეების გამო, აგრეთვე ამავე ხასიათის უთანხმოებანი კრებულის წევრთა და სამრევლო საბჭოებს შორის და სხვა; ვ) აძლევს კრებულის წევრთა თავისუფლებას არა უმეტეს ორის კვირისა.

§ 33. საეკლესიო ოლქში შედის ათითგან ოცდა ხუთ სამრევლომდე, ადგილობრივის პირობების მიხედვით.

§ 34. ოლქის კრება შესდგება ოლქის კრებულთა ყველა წევრებისაგან და თვითეულ სამრევლო საბჭოს იმოდენა წარმომადგენელთაგან, რამდენიც წევრია კრებულში.

§ 35. საოლქო კრება კანონიერია, თუ მასზედ გამოცხადდა ოლქის სამრევლოთა უმრავლესობის წარმომადგენელი.

§ 36. კრებას თავმჯდომარეობს ოლქის მთავარხუცესი, ან მისი თანაშემწე.

§ 37. საოლქო კრება არის ჩვეულებრივი, წელიწადში ერთხელ და არაჩვეულებრივი—საქიროებისადაგვარად.

§ 38. საოლქო კრების კომპეტენციას ეკუთვნის ა) არჩევა დელეგატებისა საეპარქიო და პერიოდიულ საეკლესიო კრებისათვის, და მთავარხუცესისა და მისი თანაშემწისა; ბ) ზრუნვა სამრევლოებში საეკლესიო ცხოვრების მოწესრიგებისა და წარმატებისათვის; გ) ზრუნვა ქვრივ-ობოლ-გაქვივრებულთათვის, და საზოგადოდ საქველმოქმედო საქმის მოწყობა ოლქში; დ) მთავარხუცესის ანგარიშის განხილვა; ე) შუამდგომლობის აღძრვა და მოსაზრებათა წარდგენა შესახებ ახალის სამრევლოების დაარსებისა, არსებულ სამრევლოთა გაყოფისა და შემცირებისა; ვ) სასყიდლის დანიშნვა მთავარხუცესისათვის.

შენიშვნა: საოლქო კრების განწინებანი წარედგინება საეპარქიო მთავრობას, რომელზედაც დამოკიდებულია მათი დამტკიცება.

ს ა მ რ ე ვ ლ ო

§ 39. სამრევლო არის ერთი სარწმუნოებრივ-ზნობრივი მიზნით, ურთიერთის დახმარების აზრით, საეკლესიო მეურნეობით, საკუთარის მოძღვრის ხელმძღვანელობით, საერთო ტაძრის გარშემო შემოკრებილი და ეპისკოპოზზე კანონიურად დამოკიდებული მორწმუნეთა საზოგადოება.

შენიშვნა: სამრევლო იურიდიულ პირს წარმოადგენს.

§ 40. სამრევლოს გახსნა არ შეიძლება, უკეთეს მორწმუნეთა რიცხვი იმოდენად მცირეა, რომ საკუთარი ტაძრის და კრებულის შენახვა არ შეუძლია. თვითნებურ სამრევლოს უჭირავს განსაზღვრული ტერიტორია, რომლის საზღვრები შეიძლება შეიცვალოს სხვა სამრევლოებთან შეთანხმებით და სათანადო საეპარქიო მთავრობის ნებართვით.

შენიშვნა 1. ქადაკებში სამრევლოთათვის ტერიტორიალური პრინციპის დაცვა სავალდებულო არ არის.

შენიშვნა 2. რადესაც მარწმუნეს ერთი სამრევლოს ტერიტორიათგან შეიქმნას უხდება გადასდვა (მაგალ. ქადაკებში), შს შეუძლია, თუ მისურვებს, წინანდელი სამრევლოს წევრად დარჩეს.

§ 41. მრევლად ითვლება ყოველი მორწმუნე, რომელიც განსაზღვრულ სამრევლოს ეკუთვნის, შეტანილია სამრევლო დავთარში და მონაწილეობას იღებს ყველა ხარჯებში, რასაც სამრევლო ეწევა.

§ 42. ყოველ სამრევლოს აქვს თავისი საკუთრება, რასაც შეადგენენ სხვა და სხვა სახელწოდებისა და დანიშნულების თანხები და მათი შემოსავალი, სანთლის მოგება, ტაძარში, სამრევლოში ან სხვაგან შეგროვილი შემოწირულობა, სასაფლაოს შემოსავალი, სამრევლო და საკრებულო ადგილ-

მამული და მისი შემოსავალი, ყოველგვარი საგანმანათლებლო და საქველმოქმედო ხასიათის შემოწირულება, საკრებულო სახლები, ტაძარი და მისი სამკაული, სასაფლაო და სხვა. ამ საკუთრებას სამრევლო განაგებს შესაფერ ორგანოთა საშუალებით.

შენიშვნა 1. სამრევლოს შემოსავალი უნდა მოხმარდეს მხოლოდ საეკლესიო—სარწმუნოებრივ საჭიროებას, ადგილობრივი მღვდელმთავრის ნებართვით.

შენიშვნა 2. ტაძარი არის მორწმუნეთა სამლოცველო შენობა, სამრევლო, საეკლესიო, სხეულმოწიფო ანუ კერძო ქველმოქმედთა ხარჯით აკეთებული. ერთსა და იმავე სამრევლოში შეიძლება იყოს ზედმიწერილი ტაძარი, რომელშიაც, თუ საჭიროება მოითხოვს და მოსახერხებელია იქმნება, სრულდება ყოველგვარი ღვთისმსახურება.

შენიშვნა 3. მიცვალებულთა დასამარხად სამრევლოს მიზნული აქვს საგანგებო ადგილი—სასაფლაო. სამრევლოს შეუძლია საფლავებისათვის განსაზღვრული ფასი დააწესოს, დარბები კი — უფასოდ უნდა იმარხებოდნენ.

შენიშვნა 4. ქაჯაქების საზოგადო სასაფლაოების მართვა-გამგეობა ექვემდებარება საქმარქიო მთავრობას, რომელსაც ეკუთვნის სასაფლაოების გასუიღვისაგან შემოსული ფულის გამგებლობაც.

§ 43. როდესაც სამრევლო საბოლოოდ იხურება, მისი ქონება გადადის საქართველოს ეკლესიის კუთვნილებად; თუ ის სხვა სამრევლოს მიეწერა, იმის ქონება უკანასკნელის კუთვნილებად იქცევა; ხოლო როდესაც სამრევლოს რომელიმე ნაწილი დამოუკიდებელ სამრევლოდ გამოიყოფა, იმას საერთო ქონებითგან მიეცემა დაკმაყოფილება ძირითადი სამრევლოს გადაწყვეტილებისამებრ.

§ 44. სამრევლოს განაგებს საეპარქიო მთავრობის ხელ-

მძღვანელობის ქვეშე ეკლესიის წინამძღვარი, სამრევლო კრების და სამრევლო საბჭოს დახმარებით.

§ 45. სამრევლო კრებას შეადგენს ყველა მართლმადიდებელი ქალი და კაცი (არა უმცირეს 20-ის წლისა), რომელნიც ამ სამრევლოს საბუთებში არიან ჩაწერილნი, როგორც წევრნი სამრევლოისა.

§ 46. უფლება სამრევლო კრებაში მონაწილეობის მიღებისა გადამწყვეტის ხმით აქვთ ა) კრებულის წევრთ და ბ) ყველა სრულწლოვან მართლმადიდებელ ქალსა და კაცს (არა უმცირეს ოცის წლისა), რომელნიც ამ სამრევლოს საბუთებში არიან ჩაწერილნი, როგორც წევრნი სამრევლოისა. გამონაკლისი აღნიშნულია ქვემოთ მუხლში.

§ 47. სამრევლო კრებაზე მონაწილეობის მიღების უფლება არ აქვთ იმ პირთ, ა) რომელნიც დაარღვევენ წესიერებას ტაძარში, აგრეთვე სამრევლო კრებაზე, ბ) რომელთაც არ შემოაქვთ სამრევლო გადასახადები (თუ ისინი სამრევლო კრების მიერ განთავისუფლებულნი არ არიან, როგორც ღარიბები, გადასახადისაგანა, გ) რომელნიც სამს უკანასკნელ წელიწადში არც ერთხელ არ ზიარებულან, დ) რომელნიც ჯვარდაუწერელად სცხოვრობენ მეუღლეებთან და ე) რომელთაც სამის წლისაზე მეტის ხნის შვილი ჰყავთ მოუწათლავი.

§ 48. კრება არის ჩვეულებრივი—წელიწადში ორჯერ და არაჩვეულებრივი-საჭიროებისამებრ. სამრევლო კრებას იწვევს და თავმჯდომარეობს ეკლესიის წინამძღვარი. კრება უნდა მოწვეულ იქმნას იმ შემთხვევაშიაც, როცა ამას მოითხოვს არა უმცირეს სამრევლოის 20-ის სრულ-წლოვანის წევრისა; კრება კანონიერია, უკეთუ მასზე სამრევლოს მეკომურთა წარმომადგენელთა $\frac{2}{3}$ მაინც გამოცხადდება, ხოლო თუ კრება პირველ მოწვევაზე არ შესდგა, მეორედ იგი კანონიერია, რამდენი წევრიც უნდა გამოცხადდეს.

შენიშვნა: სხდომის შდიგანს კრება თვითონ ირჩევს.

49. სამრევლო კრების კომპეტენციას ეკუთვნის: ა) არჩევა კრებულისა და სამრევლო საბჭოს წევრებისა და მათი კანდიდატებისა, აგრეთვე სამრევლოს მოღალრისა; ბ) ეკლესიისა და კრებულის შენახვისათვის ზრუნვა; გ) სამართალში მიცემა სამრევლო საბჭოს წევრებისა სამსახურის აღსრულების დროს უფლების აღმატებისა და ბოროტმოქმედებისათვის; დ) აღძრვა საქმისა საეპარქიო სასამართლოს წინაშე კრებულის წევრთა შესახებ, მათი უთანადო მოქმედებისა და ცუდი ყოფაქცევისათვის; ე) ზრუნვა ეკლესიის განშენებისა და კეთილმოწყობისათვის; ვ) ზრუნვა სამრევლოს სარწმუნოებრივ-ზნეობრივი სრულყოფისა და მის საგანმანათლებლო-საქველმოქმედო დაწესებულებათათვის; ზ) ზრუნვა საკრებულო სახლისა და სასაფლაოსათვის; ც) დანიშნვა სარევიზიო კომისიის წევრებისა სამრევლო საბჭოს მოქმედებისა და ანგარიშის განსახილველად; თ) არსებულ სამრევლოს გაყოფის შესახებ შუამდგომლობის აღძრვა; ი) შუამდგომლობის აღძრვა უძრავ-მოძრავი ქონების შეძენისა და განთვისების შესახებ; ია) აღება ისეთის სესხისა, რომელიც სამრევლოს თვითურ შემოსავალს აღემატება; იბ) შუამდგომლობის აღძრვა ტაძრის კაპიტალურად გადაკეთების შესახებ, როცა ტრაპეზის აშლაა საჭირო.

§ 50. სამრევლო კრების აღმასრულებელი ორგანო არის სამრევლო საბჭო, რომელიც შესდგება კრებულის ყველა წევრთა და არა უმცირეს ექვსისა და არა უმეტეს თორმეტის წევრისა, რომელთაც ირჩევს სამრევლო კრება სამის წლის ვადით. სამრევლო საბჭოს თავმჯდომარეობს ეკლესიის წინამძღვარი, ხოლო როცა იგი არ არის, მაშინ საბჭო თვითონ ირჩევს თავმჯდომარეს თვის შორის. საბჭოს სხდომები იმართება თვეში ერთხელ, ხოლო, თუ საჭიროება მოითხოვს, უფრო ხშირადაც. საქმეები სწყდება უბრალო ხმის უმეტესო-

ბით, ხოლო, როცა ხმები თანაბრად იყოფა, მაშინ ის უპირატესობს, რომელსაც თავმჯდომარე ემხრობა.

შენიშნვა 1. თუ სამრევლო კრებისა და საბჭოს განჩინება ეკლესიის წინამძღვარს მიაჩნია საქმის საზიანოდ, მას შეუძლია განჩინების სისრულეში მოყვანის შეჩერება და მისი ადგილობრივ მღვდელთმთავართან განსაჩივრება,—ამის შესახებ თავის აზრი წინამძღვარმა უნდა გამოსთქვას კრებაზედვე.

შენიშნვა 2. საბჭოს წევრად ირჩევა როგორც მამაკაცი, ისე დედაკაცი.

შენიშნვა 3. საბჭოს წევრად არ შეიძლება არჩეულიქმნას სამღვდლო ხარისხითგან განდგომილი, ან განკვეთილი.

§ 51. სამრევლო საბჭოს კომპეტენცია არის: ა) ეკლესიის უძრავ-მოძრავი ქონების მართვა-გამგეობა; ბ) ყოველგვარი სტატისტიკური ცნობების შეკრება, რასაც კი სამრევლოს მართვა-გამგეობისათვის აქვს რაიმე მნიშვნელობა; გ) აკრფა საეკლესიო გადასახადისა მრევლში და მისი დანიშნულებებისამებრ მოხმარება; დ) ზრუნვა ეკლესიისა და კრებულის შესანახ საშუალებათა გასაძლიერებლად; ე) ზრუნვა ტაძრისა და ღვთისმსახურების კეთილ-მოწყობისათვის; ვ) ზრუნვა ქვრივობოლთა და ვაჭირვებულთათვის ქველმოქმედების წესით; ზ) აღძრვა საქმისა იმ პირთა წინააღმდეგ, რომელნიც ეკლესიასა და მორწმუნეთა სარწმუნოებრივს გრძნობას შელახვენ; ც) წინასწარი დამუშავება იმ საკითხებისა, რომელიც კრებამ უნდა განიხილოს; თ) გამგეობა სამრევლო სასაფლაოსი; ი) სამრევლო ქონებისა და თანხების ყოველთვიური შემოწმება; ია) თავისი მოქმედების წლიური ანგარიშის შედგენა მთავარბუცესისა და სამრევლო კრებისათვის წარსადგენად.

შენიშნვა 1. სამრევლო საბჭოს აუცილებელი წევრია სამრევლოს მოღარე, რომელიც აწარმოებს წმინდა სანთლის ოპერაციას, იღებს სამრევლო თანხებს და ინახავს საკრედიტო დაწესებულებებში, აწარმოებს შემოსავალ-გასავლის წიგნსა და ადგენს სამრევლოს შემოსავალ-გასავლის წლიურ ანგარიშს, მოღარეს ირჩევს სამრევლო კრება სამის წლის ვადით.

შენიშვნა 2. სამრევლოს მოლარედ უნდა არჩეულ იქმნას უქველად მამა-კაცი და მასთანვე წერა-კითხვას მცოდნე.

§ 52. კრებული. კრებულის აუცილებელ წევრად ითვლებიან მღვდელი და წიგნისმკითხველი, ხოლო, სადაც შეიძლება, იქ სამრევლოს დიაკონიცა (მთავარი) ჰყავს.

შენიშვნა 1. დიაკონი და წიგნისმკითხველი არიან მხოლოდ თანამსახურნი მღვდლისა და უმიხოდ არავითარი ღვდელმოქმედების შესრულება არ შეუძლიანთ სამრევლოში.

შენიშვნა 2. ეროსა და იმავე სამრევლოში ორი მღვდლის ყოფნა სასურველი არ არის, მაგრამ, თუ ამას მოითხოვს სამრევლოს სიდიდე და აუცილებელი საჭიროება, სამრევლოს შეუძლია თავის წინამძღვარს თანაშემწედ მეორე მღვდელი მისცეს.

§ 53. არჩევნები კრებულის წევრთა ხდება შემდეგი წესით: ა) როცა რომელსამე სამრევლოში განთავისუფლდება კრებულის წევრის ადგილი, პირნი, რომელთაც სურთ დაიპირონ ეს ადგილი, ერთის თვის განმავლობაში მის განთავისუფლებითგან, წარგზავნიან თხოვნებს საეპარქიო მთავრობასთან ყველა საჭირო მოწმობათა დართვით; ბ) საეპარქიო მთავრობა ჰკრებს ცნობებს ყველა იმ პირთა შესახებ, რომელთაც შეიტანეს თხოვნა და აქვს მსჯელობა წარმოდგენილ კანდიდატებზე; გ) მღვდელთმთავრის მიერ ღირსეულ კანდიდატებად ცნობილ პირთა სია, ყველა ცნობების დართვით თვითეულ კანდიდატზე, წარგზავნება სამრევლო საბჭოს კენჭის საყრელად სამრევლო კრებაზე; დ) სამრევლო კრება მოიწვევა არა უგვიანეს ორის კვირისა კანდიდატთა სიის მიღებითგან. დრო სამრევლო კრების დანიშნვისა ეცნობება საოლქოს მთავარხუცესს, რომელიც ან პირადად ესწრება კრებას, ან წარგზავნის თავის წარმომადგენელს; ე) არჩევნები ხდება ფარულის ხმის მიცემით; ვ) თვითეულ კანდიდატს კენჭი ეყრება ცალ-ცალკე; ზ) არჩევნების დასრულებისას სდგება აქტი, შესაფერი დამოწმებით; ც) ეპარქიის მღვდელთმთავარი ამტკი-

ცებს იმ კანდიდატს, რომელმაც მიიღო ხმების უმეტესობა, მაგრამ არა უმცირეს დამსწრეთა ნახევრისა.

შენიშნვა: იმ პირის სახელი, რომელიც იკადრებს სამრევლოში აგიტაციის გაწევას, მოხსნილი იქმნება კანდიდატთა სიითგან.

§ 54. სამრევლო, რომელიც ორის თვის განმავლობაში დღითგან კანდიდატთა სიის მიღებისა არ აირჩევს კრებულის თავისუფალ ადგილზე კანდიდატს, ჰკარგავს საარჩევნო უფლებას, და იმ ადგილზე კრებულის წევრი დაინიშნება საეპარქიო მთავრობის მიერ.

§ 55. თუ სამრევლოს სურს, რომ გახსნილ ვაკანსიაზე კრებულის წევრი დაინიშნოს საეპარქიო მთავრობამ, ამის თაობაზე სამრევლოს დადგენილება ეცნობება ეპარქიის მღვდელთმთავარს ერთის თვის განმავლობაში დღითგან ვაკანსიის გახსნისა.

შენიშნვა: თუ სამრევლო არავინ ითხოვა, კრებულის წევრი ინიშნება ეპარქიის მღვდელთმთავრის მიერ.

§ 56. მღვდელი. მღვდელი ვალდებულია: ა) მუდამ თავის მრევლში სცხოვრობდეს და სამრევლო არ დასტოვოს, განსაკუთრებით როცა იქ რაიმე მოარული სენი გაჩნდება და როცა სამრევლოს განსაცდელი რამ მოეღოს; ბ) განსაკუთრებულ თვალყურს ადევნებდეს საკუთარს ყოფაქცევას, როგორც საზოგადოებაში, ისე თავის სახლში; გ) ასრულოს საზოგადოებრივი ღვთისმსახურება დაწესებულ დროს დ) მრევლის მოთხოვნის შემთხვევაში ასრულოს საჭირო მღვდელმოქმედება; ე) თვალყური ადევნოს ტაძრისა და საღვთისმსახურო საგნების სისუფთავესა და კეთილშეგნებებს; ვ) თვალყური ადევნოს მრევლში საეკლესიო დისციპლინისა და ზნეობის დაცვას; ზ) როცა სამსახურის დროს ამა თუ იმ საკითხის შესახებ ეჭვი დაეზადება, მოვალეა ახსნა-განმარტებისათვის მთავარხუცესს და საეპარქიო მთავრობას მიჰმართოს; ლ) მის უპირველეს მოვალეობას შეადგენს ეკლესიაში ქადაგება და საზოგადოდ სწავლამოდღვრება; თ) მღვდელი მოვალეა ღვთისმსახურების დროს

კათოლიკოზისა და თავის ეპისკოპოზის სახელი მოიხსენიოს; ი) აგრეთვე მოვალეა კრებულის სხვა წევრთა საშუალებით საეკლესიო საბუთები აწარმოვოს; ია) თავის სამრევლოში მღვდელს უფლება აქვს სხვა მღვდელს მღვდელმოქმედების შესრულების ნება არ მისცეს.

§ 57. სამღვდლო და სადიაკვნო კანდიდატი უნდა იყოს კანონიურად სრულწლოვანი, ხოლო წიგნისმკითხველად შეიძლება უფრო ახალგაზრდაც აირჩეს. ფიზიკურად სამღვდლო და სადიაკვნო კანდიდატი უნდა აკმაყოფილებდეს საეკლესიო კანონების მოთხოვნილებას. სამღვდლო კანდიდატს უნდა ჰქონდეს მიღებული საშუალო საზოგადო განათლება და ყოველ შემთხვევაში არა უმცირეს სრული პროგინაზიული განათლებისა. ამავე მოთხოვნილებას უნდა აკმაყოფილებდენ, შეძლებისდაგვარად, სადიაკვნო კანდიდატები და წიგნისმკითხველნიც, რომელთაც უნდა იცოდენ ღვთისმსახურების წესები და საეკლესიო საბუთების წარმოება, რაც წინდაწინვე (არჩევამდე) უნდა იყოს შემოწმებული რომლისამე საეპარქიო მთავრობისაგან.

შენიშვნა: წიგნისმკითხველად შეიძლება არჩეულ იქმნას მხოლოდ მამაკაცი.

საეკლესიო სამართალი

§ 58. საქართველოს ეკლესიის სამართალს ექვემდებარება ამა ეკლესიის ყველა წევრი ისეთ საქმეებში საეკლესიო სწავლა-მოძღვრებისა, ზნეობრივ ცხოვრებისა, საეკლესიო წყობილებისა და საეკლესიო სამსახურის წინააღმდეგ, რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დადგენილია განსაზღვრული სასჯელი ანუ ზომები ზღვევისა და გასწორებისა.

§ 59. საეკლესიო სამართალი ებარქიაში განცალკავებულია საეკლესიო მართვა-გამგეობისაგან და შესდგება საეპარქიო სასამართლოსაგან.

§ 60. განსაკუთრებული ინსტიტუტი საქმის გამომძიებელისა არ არსებობს, არამედ სასამართლო თვითონ ირჩევს გამომძიებელს თვითეულ შემთხვევაში. არ არსებობს არც ბრალმდებელის თანამდებობა, არამედ სასამართლოს ერთ-ერთ წევრს მიენდობა საბრალმდებლო ოქმის შედგენა და მოხსენება; ეს წევრი შემდეგ მონაწილეობას აღარ იღებს განჩინების გამოტანაში.

შენიშნვა 1. ბრალდებულს ნება აქვს სასამართლოში დამცველი (ვექილი) დაიხმაროს, მაგრამ თვით სასამართლოსთან დამცველის ინსტიტუტი არ არსებობს.

შენიშნვა 2. მხარეები გამოიწვევიან საგანგებო უწყებებით, რომლებიც ეგზავნება მათ ადგილობრივ (სადაც სცხოვრობენ) და უნდა ჩაბარდეს არა უგვიანეს ერთის კვირისა სხდომისათვის დანიშნულ დღეზე. უწყებაში ნაჩვენები უნდა იყვეს სასამართლოს მისამართიც.

§ 61. საეკლესიო სასამართლო დახურული არ არის, საქმის გარჩევას გარეშენიც ესწრებიან. განჩინებას სასამართლოს წევრები დაადგენენ თავისი შინაგანის დარწმუნების თა-

ნახმად, მხოლოდ მას შემდეგ, როცა შემოწმებული სასამართლოში წარმოდგენილი საბუთები.

§ 62. ყოველი საქმე არსებითად გადაწყდება ორს ინსტანციაში და მესამე ინსტანცია იქმნება საკასაციო; პერიოდიული საეკლესიო კრების განჩინებანი კი საბოლოოა, თუნდაც იქ საქმე პირველის ინსტანციით წყდებოდეს.

ს ა ე პ ა რ ქ ი ო ს ა ს ა მ ა რ თ ლ ო

§ 63. საეპარქიო სასამართლო შესდგება 5 წევრისაგან, რომელთაც ირჩევს საეპარქიო კრება სამის წლის ვადით.

შენიშნვა 1. თავმჯდომარე უქველად სამღვდლო პირი უნდა იყვეს; დანარჩენ წევრთა და კანდიდატთა ნახევარი სამღვდლო პირნი უნდა იყვნენ. თავმჯდომარე აღირჩევის სასამართლოს წევრთა მიერ თვის შორის.

შენიშნვა 2. სასამართლოს წევრებად არ შეიძლება არჩეულ იქმნან მღვდლის ხარისხითგან განდგომილნი, ან განკვეთილნი და არც ისეთი პირნი, რომელთაც სასამართლოს მიერ შეზღუდული ან ჩამორთმეული აქვთ საზოგადო კრებაზე დასწრების უფლება, ან არ ზიარებულან უკანასკნელის სამის წლის განმავლობაში ერთხელ მაინც.

შენიშნვა 3. სასამართლოსაგან გასული წევრი შეიძლება ხელმეორედ არჩეულ იქმნას. სასამართლოს წევრებთან ერთად საეპარქიო კრება ირჩევს მათ კანდიდატებსაც.

§ 64. საეპარქიო სასამართლოს ექვემდებარებიან ა) დაწესებულებანი, რომელთათვისაც საეკლესიო კანონით დადგენილია უმძიმესი ზომები: მღვდელმოქმედების შესრულების აღკრძალვა, სამსახურისაგან გადაყენება;

ბ) განქორწინების საქმე.

§ 65. სასამართლოს განჩინება წარედგინება ეპარქიის მღვდელთმთავარს, რომელზედაც დამოკიდებულია მისი დამტკიცება.

შენიშნვა. საეპარქიო სასამართლოს განჩინებით უკმაყოფილოთ შეუძლიანთ განასაჩივრონ საქმე საკათალიკოზო საბჭოში.

უზენაესი საეკლესიო სამართალი

§ 66. მუდმივ კრებას, ანუ საკათალიკოზო საბჭოს შეუძლია ზოგიერთი საქმე, საბოლოო მსჯავრის დასადასტურებელად, გამონაკლისის სახედ, წარუდგინოს პერიოდულ საეკლესიო კრებას.

§ 67. კათალიკოზ-პატრიარქის გასამართლება შედის პერიოდული საეკლესიო კრების კომპეტენციაში.

§ 68. საკათალიკოზო საბჭოს განჩინებით უკმაყოფილოს შეუძლია გადაიტანოს კასაციის წესით საქმე პერიოდულ საეკლესიო კრებაში.

შენიშნვა. განქორწინების საქმეებს საბოლოოდ სწყვეტს მუდმივი კრება—საკათალიკოზო საბჭო.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს ეკლესიისა

ქორწინებისათვის.

დამტკიცებულია სრულიად საქართველოს საეკლესიო
კერბის 1920 წ. ივლისის 8 განჩინებით.

§ 1. საქართველოს ეკლესიის წევრი, რომელსაც დაქორწინება სურს, ვალდებულია შეისრულოს „წესი ჯვარის წერისა“.

შენიშნვა. ქორწინება მართლმადიდებელის ქრისტიანისა არა-მართლმადიდებელთან უნდა შესრულებულ იქმნას მართლმადიდებლობითი აღსარების წესით.

§ 2. ქორწინების უფლება აქვს სასიძოს ჩვიდმეტი წლითგან, ხოლო სასძლოს თხუთმეტი წლითგან. სასძლო-სასიძოს წლოვანობა და პიროვნება დადასტურებული უნდა იყვეს უმთავრესად მოძღვრის მიერ მიცემული მოწმობით.

შენიშნვა. როდესაც ამას აუცილებელი საჭიროება მოითხოვს, ეპარქიის მღვდელთმთავარს შეუძლია ქორწინების ნება დართოს, თუ სასიძოს ჩვიდმეტ წლამდე, ხოლო სასძლოს თხუთმეტამდე ნახევარ წელიწადზე მეტი არ უკლიათ.

§ 3. ქორწინებისათვის საჭიროა სასძლო-სასიძოს თანხმობა და ნებაყოფლობა, რაც მათ უნდა გამოაცხადონ ჯვარის წერის დროს ეკლესიის კრებულისა და, თუ მეტისა არა, ორ სრულწლოვან მოწმეთა წინაშე, რომელთაგან ერთი სასიძოს მხრივ იქმნება და ერთი სასძლოს მხრივ.

შენიშნვა. სასძლო-სასიძომ, მოწმეებმა და ეკლესიის კრებულმა ეს თანხმობა უნდა დაადასტურონ საკუთარს ხელის მოწერით სათანადო საეკლესიო საბუთში.

§ 4. თუ სასძლო-სასიძოს მოქალაქობრივ სტრუქტურულ ვანობამდე (20 წლამდე) უზღებათ ქორწინება, მათთვის სავალდებულოა დედ-მამის, ანუ მზრუნველების წერილობითი ნებართვა.

§ 5. ჯვარის წერა აღკრძალულია ყველიერში, დიდს, მარიამობისთვის, ქრისტეშობისთვის და პეტრე-პავლობის მარხვებში, მარიამობისთვის 28—29-ს, ენკენისთვის 13—14-ს შობა-ნათლისღებისა და აღდგომა-ახალკვირის შუა დღეებში.

§ 6. წესი ჯვარის წერისა უნდა შესრულებულ იქმნას ტაძარში.

§ 7. ქორწინებას დააყენებს: ა) სისხლითი ნათესაობა პირდაპირი—ყველა ხარისხში, არაპირდაპირი—ექვს ხარისხში, ბ) თვისობა პირველი—ოთხ ხარისხში, მეორე—სამ ხარისხში გ) ნათელ-მირონობა —ოთხ ხარისხში.

§ 8. ქორწინება აღეკრძალებათ ა) განუქორწინებელ მეუღლეთ, ბ) იერარქიულ პირთ და გ) სამჯერ ქორწინებულთ.

განმარტება მეშვიდე პარაგრაფისა

პირდაპირი სისხლითი ნათესაობა ისეთი ნათესაობაა, რომელიც მშობელთა და მათ პირდაპირ შთამომავლობათა შორის არსებობს, მაგალითად: მე და ჩემი შთამომავლობა, ანუ მე და ჩემი წინაპარნი.

ანაპირდაპირი სისხლითი ნათესაობა ისეთი ნათესაობაა, რომელიც და-ძმათა და მათ შთამომავლობათა შორის არსებობს. მაგალითად: მე, ან ჩემი შთამომავლობა, ერთის მხრით, და ჩემი და-ძმა, ან მათი შთამომავლობა, მეორის მხრით.

ზარეული თვისობა ისეთი ნათესაობაა, რომელსაც ამყარებს, ერთი ქორწინება ორ სხვა-და-სხვა გვარეულობათა შორის, მაგალითად: მე და ჩემი მეუღლის სისხლითი ნათესავეები, აგრეთვე ჩემი მეუღლე და ჩემი სისხლითი ნათესავეები.

მეორე თვისობა ისეთი ნათესაობაა, რომელსაც ამყარებს ორი ქორწინება სამ სხვა-და-სხვა გვარეულობათა შორის, მა-

გალითად: ჩემი სიძე (დის ქმარი) და ჩემი მეუღლე; ქორწინებაა: 1) ჩემი და ჩემი მეუღლის, 2) ჩემი დის და მისი მეუღლის, გვარეულობა კი სამი: 1) ჩემი მეუღლის, 2) ჩემი და ჩემი დის და 3) ჩემი სიძის.

ხარისხად იგულისხმება დაბადება ერთი ადამიანისა მეორისაგან, მაშასადამე იმდენი ხარისხია, რამდენიც დაბადებაა. ცოლი და ქმარი ცალკე ხარისხს არ შეადგენენ, ამიტომ ჩემი მეუღლის ნათესავები ჩემთან იმავე ხარისხში ითვლებიან, რომელშიაც იმასთან. მშობელთა და შვილთა შორის ერთი დაბადებაა, მაშ ხარისხიც ერთია; და-ძმათა შორის ორი დაბადებაა (ძმა და მშობლები, და და იგივე მშობლები) და ხარისხიც ამიტომ ორია. გერი (პირველი თვისობის ნათესაობა) მამინაცვალ-დედინაცვალთან იმავე ხარისხში ითვლება, რომელშიაც—შვილი თავის მშობლებთან, ხოლო მათ ნამდვილ შვილებთან, — როგორც ნამდვილ და-ძმასთან.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს ეკლესიისა

გ ა ნ ქ ო რ წ ი ნ ე ბ ი ს ა თ ვ ი ს .

დამტკიცებულია სრულიად საქართველოს საეკლესიო კრების 1920 წ. ივლისის 3 განჩინებით.

ცოლ-ქმრობა, ქორწინების საიდუმლოთი განმტკიცებული, მართლმადიდებელი ქრისტიანეს მიერ დაცულ უნდა იქმნას დაურღვეველად; ცოლ-ქმარნი, თავის მხვედრის ღვთის მორჩილებით მიმდებნი, ვალდებული არიან იხელმძღვანელონ ქრისტე-მაცხოვრის ბრძანებით, — „რომელნი იგი ღმერთმან შეაუღლნა, კაცი ნუ გაშორებნ“ (მატთ. 19, 6).

წმიდა ეკლესია, რომლის მიზანია კაცთა ცხოვრება, ცოლ-ქმართან განშორებას იწყნარებს მხოლოდ თვის შვილთა სიბრალულისა გამო, აუტანელ ტენჯვა-მწუხარების შესამსუბუქებელად და მოსალოდნელ დანაშაულობათა თავითგან ასა-ცდენად.

§ 1. განქორწინების კმასაყოფელ მიზეზად ითვლება

ა) ერთ-ერთ მეუღლის მიერ მართლმადიდებლობითი აღსარებითგან გადადგომა, ანუ სჯულის სრულიად მიტოვება,
ბ) მრუშობა,

გ) არაბუნებრივი სქესობრივი მიდრეკილება,

დ) მეუღლის მრუშობისათვის იძულება,

ე) მეუღლისა ანუ შვილების მოკლვის განზრახვა, ან ფიზიკური მათი წამება,

ვ) შვილოსნობის წინააღმდეგ ზომების მიღება,

ზ) საქურისობა ნებსითი, ანუ უბედური შემთხვევისა გამო,

ც) განუკურნებელი ცვედანობა (აქ არ იგულისხმება მო-ხუცებულობის უღონობა),

თ) ათაშანგი (სიფილისი),

ი) კეთრი,

ია) განუკურნებელი სიგიჟე,

იბ) იდიოტიზმი,

იგ) ერთ-ერთ მეუღლის მიერ ყველა სამოქალაქო უფ-ლებათა დაკარგვა,

იდ) განქორწინებამდის სხვა პირთან ქორწინება,

იე) დაშინებით, ძალდატანებით და მოტყუილებით ჯვარის წერა,

ივ) ერთ-ერთ მეუღლის უკვალოდ ორი წლის განმავ-ლობაში დაკარგვა,

და იზ) ცოლ-ქმართა მიერ ორის წლის განმავლობაში ურთიერთის განზრახ თავის დანებება.

შენიშნვა: ჩამოთვლილ მიზეზთა გამო, განქორწინება შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მათ საფუძველზე პროცესს აღძრავს მეორე მხარე.

§ 2. საქმე მრუშობის გამო განქორწინებისათვის შეიძლება აღიძრას არა უგვიანეს ორის წლისა ქორწინების სიწმიდის შეგინების გაგების შემდეგ იმ მეუღლის მიერ, რომელიც განქორწინებას ითხოვს. თუ ქორწინების სიწმიდე შეგინებულია მეუღლის განუწყვეტელი მრუშობრივი კავშირით, საქმის აღძრვა შეიძლება მუდამ, ვიდრე არსებობს ხსენებული კავშირი და აგრეთვე ორის წლის განმავლობაში კავშირის შეწყვეტიდან. მაგრამ საქმის აღძრვა განქორწინებისათვის არ შეიძლება, თუ კი მრუშობის შემდეგ, ანუ მრუშობრივი კავშირის შეწყვეტიდან გასული არის ხუთი წელიწადი.

§ 3. ორთავე მეუღლის მრუშობა არ არის დამაბრკოლებელი მიზეზი საქმის აღძრვისა თვითეული მხარის მიერ მათი განქორწინებისათვის.

§ 4. ერთ-ერთ მეუღლის მიერ ყველა სამოქალაქო უფლებათა დაკარგვა არ არის კმასაყოფელი მიზეზი განქორწინებისათვის, თუ კი ცოლ-ქმარნი ერთად სცხოვრობდნენ დასჯილი მეუღლის სასჯელისაგან განთავისუფლების შემდეგ.

§ 5. თუ რომელიმე მეუღლე დაიკარგა უკვალოდ, მისი ომში მონაწილობის დროს, ან თუ მეუღლის დაკარგვა გამოწვეულია საომარი მდგომარეობით, განჩინება განქორწინებისათვის სასამართლომ უნდა გამოიტანოს ომის დასრულებითგან ერთი წლის შემდეგ.

§ 6. უდანაშაულოდ ცნობილ განქორწინებულთ უფლება აქვთ ახალი ქორწინებისა საქმის დამთავრების შემდეგ.

§ 7. ასეთივე უფლება აქვთ დანაშაულოდ ცნობილთაც, მაგრამ მათ უნდა მოიხადონ სასამართლოს მიერ მისჯილი საკანონო ახალ ქორწინებაში.

შენი შნვა 1. მრუშობისათვის განქორწინებულთა შიგნით
ლიანთ ახლად იქორწინონ განქორწინებითგან სამი თვის გან-
მავლობაში, მხოლოდ მღვდელმთავრის ნებართვით,

შენი შნვა 2. ახლად ქორწინება აღეკრძალებათ გან-
ქორწინებულთ კეთრის, ათაშანგის, სიგიეის, იდიოტიზმის,
ცვედანობის და საჭურისობის მიზეზით.

§ 8. განქორწინების საქმეს აწარმოებს საეპარქიო სასა-
მართლო.

§ 9. ზემოჩამოთვლილი მიზეზები (§ 1) საეპარქიო
სასამართლოს თხოვნით, თუ ის ამას საჭიროდ სცნობს,
გამოძიებულ-დადასტურებული უნდა იყვეს შესაფერ სამ-
ჯავრო, საადმინისტრაციო ანუ სამკურნალო დაწესებულე-
ბათა მიერ.

§ 10. საეპარქიო სასამართლოს განჩინებით უკმაყოფი-
ლო მხარეს შეუძლია, არაუგვიანეს ერთის თვისა, ითხოვოს
საკასაციო წესით საქმის გადასინჯვა საკათოლიკოზო საბჭოში.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საძმო შემოსავლისათვის.

(1917 წლ. საეკლესიო კრების ენკენისთვის 16 განჩინების მიხედვით
გამომუშავებული საკათოლიკოზო საბჭოს მიერ (1919 წლ. ჟურნალი
№ 31) და 1920 წლ. საეკლესიო კრებისაგან ივლისის 6 დადასტუ-
რებული)

§ 1. საძმო შიმოსავლად ითვლება ა) ის ფული, რო-
მელსაც კრებულის წევრნი იღებენ თავიანთ სამრევლოში
ყოველგვარ მღვდელმოქმედების შესრულებისა და საეკლესიო
დოკუმენტების გაცემისათვის; ბ) დრამა, რომელსაც ისინი
ღებულობენ ფულად გინდ ნატურით; გ) კრებულის წევრთა
სასარგებლოდ შეწირულ უძრავ-მოძრავ ქონების შემოსავალი

და ამ მიზნითვე შემოწირულ ხელუხლებელ თანხების

ცენტი.

შენიშვნა 1. კრებულის წევრთა შორის, როგორც სამშო შემოსავალი, ვერ გაიყოფება ვერც ის ჯამაგარი, რომელსაც ისინი იღებენ ხაზინითაგან, ვერც ის შემოსავალი, რომელსაც ისინი შოჟლობენ კრებულის წევრთა მოვალეობის, ფარგლებ გარეშე, და ვერც ბინა, რომელიც მათ მიჩნეული აქვთ სამრევლოსაგან.

შენიშვნა 2. თვითეულს კრებულს უდგია ყულაბი, რომელშიაც უნდა შედიოდეს ყოველგვარი ფულად შემოსავალი, სხვათა შორის სადავითნო და სააღსარებო-საზიარებელიც.

§ 2. თუ სამრევლოში რამდენიმე მღვდელია, მიუხედავად მათი ხარისხისა (დეკანოზი და არადეკანოზი) და თანამდებობისა (წინამძღვარი და მისი თანაშემწე), ისინი თანასწორ ნიწილს იღებენ სამშო შემოსავლითგან; თანასწორ ნაწილს იღებენ ერთმანეთში დიაკონნი და აგრეთვე წიგნის მკითხველნი.

შენიშვნა 3. ეს მუხლი სავალდებულოა იმ საკათედრო ტაძრებისათვისაც, რომელთაც მრევლი ჰყავთ.

§ 3. სადაც კრებული ორი წევრისაგან შესდგება (მღვდელი და წიგნისმკითხველი), მღვდელი იღებს შემოსავლის სამ ნაწილს, ხოლო წიგნისმკითხველი ორს, შრავალრიცხოვან კრებულში (მაგალითად: მღვდელი, დიაკონი და წიგნის მკითხველი; ორი მღვდელი და ორი წიგნისმკითხველი; ორი მღვდელი, დიაკონი და ორი წიგნისმკითხველი და სხვა), თვითეული მღვდელი იღებს ექვს ნაწილს შემოსავლისას, თვითეული დიაკონი ხუთ ნაწილს, ხოლო თვითეული წიგნის მკითხველი ოთხ ნაწილს.

შენიშვნა 1. საკრებულო ტაძრებში პროტოდიაკონნი იღებენ მღვდელთა თანაბრად ექვს ნაწილს.

შენიშვნა 2. თუ რომელსამე სამრევლოში მღვდელს დიაკონის, ან წიგნისმკითხველის ადგილი უკავია, გინა თუ დიაკონს—წიგნისმკითხველის, ისინი ნაწილს იღებენ არა ხარისხის, არამედ თანამდებობის მიხედვით.

§ 4. კრებულის წევრი, რომელიც პირდაპირის უფრო-
სის ნებადაურთველად სადმე წავა და ამის ან, და სხვა არა-
კმასაყოფელ მიზეზის გამო მრევლის სამსახურს დააკლდება
ჰკარგავს წილს იმ შემოსავლითგან, რომელიც აღებულ იქმნა
მის დაუსწრებელად.

დ ე გ უ ლ ე ი ა

ჯილდოების შესახებ.

(დამტკიცებულია, თანახმად 1917 წლის საეკლესიო კრების ენკენის-
თვის 15 დადგენილებისა, სრულიად საქართველოს საკათოლიკოზო
საბჭოს 1919 წლის იანვრის 30 № 54 განჩინებით).

1) საქართველოს ეკლესიის პრაქტიკაში უარყოფილ იქ-
მნას ყოველგვარი ჯილდო სამღვდლო პირთათვის, როგორც
სამოქალაქო, ისე სასულიერო;

2) უარყოფილ იქმნას ხარისხი არქიმანდრიტობისა; ეს
ტიტლო მიენიჭოს ცნობილ მონასტრების, მღვდელმონაზ-
ნობის ხარისხით მოსილ ილუმენს, რომელსაც არც წესი
შეუსრულდება არქიმანდრიტად დადგინებისა, არც კვერთხი
ექმნება არქიმანდრიტობისა, არც არქიმანდრიტის ჯვარი,
არც მიტრა და არც ენქერი; საარქიმანდრიტო მონასტრებად
მიჩნეულ იქმნას გელათი, მარტვილი, ქვაბთახევი, შუამთა,
დავითგარეჯა, შიომღვიმე და მოწამეთა;

3) დარჩეს დეკანოზობის ხარისხი და მიენიჭოს ის საკა-
თედრო ტაძრების წინამძღვარს და უზენაესის საეკლესიო
მართვა-გამგეობის ორგანოს (საკათოლიკოზო საბჭოს) წევრთ—
მღვდლებს.

4) უარყოფილ იქმნას ბედენიკი და დარჩეს ენქერი, რო-
მელიც მიეცემა მხოლოდ დეკანოზად დადგინებულს, რო-
გორც ამ ხარისხის ინსიგნია;

5) უარყოფილ იქმნას სკუფია და დარჩეს კამილაკა, რომელსაც მიიღებს თვითეული მღვდელი ხელდასხმისას, ღვთის მსახურების დროს დასახურადად;

6) აღეკრძალოს მიტრის ტარება ყველა სამღვდლო პირს, გარდა ეპისკოპოსისა;

7) დარჩეს ხმარებაში მკერდის ჯვარი, რომელიც მიეცემა თვითეულ მღვდელს ხელდასხმისას; ჯვარი ძეწკვითურთ უნდა იყოს ყვითელი ლითონისა ან ოქროს წყალში დაფერილი, ბიზანტიური ფორმისა და ზედწარწერით: „სახე ექმენ მორწმუნეთა მათ სიტყვითა, სლვითა, სიყვარულითა, სულითა, სარწმუნოებითა, სიწმიდითა“ (1 ტიმ. 4, 12).

ინსტრუქცია

სამრევლო კრებულთათვის, სადაც ორი ანუ მეტი მღვდელია.

(საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობის 52 მუხლის მეორე შენიშვნის განმარტება).

(დამტკიცებულია საკათოლიკოზო საბჭოს 1918 წლის ოქტომბრის 24 № 351 განჩინებით)

§ 1.

სამრევლოებში, სადაც წინამძღვარს ჰყავს თანაშემწე, ანუ თანაშემწეები, ყოველსავე განკარგულებას სამრევლოს ანუ ეკლესიისათვის წინამძღვარი მოახდენს.

§ 2.

კვირა-უქმე დღეებში კრებულის ყველა წევრი მოვალეა, მიიღოს მონაწილეობა როგორც წირვა-ლოცვაში, ისე წესების შესრულებაში.

§ 3.

კვირა-უქმე დღეებში კრებულის რომლისაზე წევრის განთავისუფლება წირვა-ლოცვისა, ანუ წესების შესრულებისაგან დამოკიდებულია წინამძღვარზედ.

§ 4.

სადაგ ღღეებში წინამძღვარი, საკიროების მიხედვით, გაანაწილებს მორიგეობას მღვდელთა, დიაკონთა და წიგნიკითხველთა.

შენიშნვა. მორიგეობას წინამძღვარი მოიხდის სხვა მღვდლებთან თანაბრად.

§ 5.

მორიგე კრებულის წევრთ, თუ საკიროება მოითხოვს, შველიან შემდეგი რიგის წევრნი, წინამძღვრის განკარგულებით.

§ 6.

მორიგეობის დროს გამონაცვლება, ანუ სხვა მღვდლის მოწვევა, შეიძლება მხოლოდ წინამძღვრის დასტურით.

§ 7.

რიგისაგან თავისუფალი კრებულის წევრი შეიძლება გავიდეს სამრევლოთგან მხოლოდ წინამძღვრის ნებართვით.

8.

მოდღვრება-ქადაგების წეს-რიგს განაგებს წინამძღვარი.

§ 9.

წინამძღვარი, თუ საკიროდ დაინახავს, წირავს და ჰქადაგებს სხვა მღვდლის მორიგეობის დროს.

შენიშნვა: ამ გვარ შემთხვევაში წინამძღვარი მოვალეა წინაღობით მიაწოდოს რიგის მღვდელს შესაფერისი ცნობა.

§ 10.

შესამოსლისა და ქურქელთა ხმარების განკარგულებას მხოლოდ წინამძღვარი მოახდენს.

§ 11.

წირვა-ლოცვის დაწყების დრო განისაზღვრება წინამძღვრის მიერ.

§ 12

წინამძღვრისაგვეგანკარგულების ქვეშე იმყოფებიან მგალობელთა გუნდი და ეკლესიის მოსამსახურენი.

803.

26/436

3260-75 826000. საქართველოს
ქრონიკონი

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱՆՏՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ